

Arviointi inklusiivisissa oppimisympäristöissä Keskeisiä kysymyksiä päättäjille ja alan ammattilaisille

Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskus

Kehittämiskeskuksen 23 maata kattava arviointihanke käynnistyi vuonna 2005. Hankkeessa tarkasteltiin, miten arvioinnin linjaukset ja käytännöt voivat tukea opetusta ja oppimista perus-opetuksen alempien luokkien inklusiivisissa oppimisympäristöissä

Hankkeessa päädyttiin pohtimaan, **mitä inklusiivisilla arviointikäytännöillä tarkoitetaan.**

Tällä hetkellä tarjolla oleva aineisto

23 maaporuttia, joissa kuvataan arviointipolitiikkaa ja –käytäntöjä;

Verkkotietokanta maakohtaisista tiedoista;

Yhteenvetoraportti keskeisistä tuloksista 19 kielellä.

Hankeaineisto on saatavana osoitteessa
www.european-agency.org/site/themes/assessment/

Inklusiiviset arviointimenettelyt

Kehittämiskeskuksen hankkeessa laadittu määritelmä inklusiivisista arviointimenettelyistä ...

Yleisopetuksen oppimisympäristöjen arviointikäsitelmä, jonka mukaan arvioimisen poliittisena ja käytännön tavoitteena on edistää kaikkien oppilaiden oppimista mahdollisimman laajasti. Inklusiivisten arviointimenettelyjen tavoitteena on, että arviointipolitiikka ja -menetelmät tukevat ja edistävät kaikkien syrjäytymisvaarassa olevien, myös erityistä tukea tarvitsevien, oppilaiden onnistunutta osallistumista.

Inklusiivisten arviointimenettelyjen voidaan katsoa olevan tärkeä **tavoite kai-kille kasvatusalan päättäjille ja ammattilaisille.**

Kehittämiskeskuksen hankkeen keskeinen viesti on, että **inklusiivisten arviointikäytäntöjen tulisi toimia mallina** yleisille arviointikäytännöille.

Inklusiivisten arviointimenettelyjen periaatteet tukevat kaikkien oppilaiden opetusta ja oppimista. Innovatiiviset, inklusiiviset arviointikäytännöt sopivat kaikkien oppilaiden arviointiin.

Inklusiivisten arviointimenettelyjen periaatteet

Inklusiiviset arviointimenettelyt tähtäävät nimenomaan **erottelun ehkäisemiseen** välttämällä mahdollisimman pitkälle kaikenlaista leimaamista ja **panostamalla oppimis- ja opetusikäytäntöihin, jotka edistävät** opiskelua yleisopetuksen oppimisympäristöissä.

Inklusiivisten arviointimenettelyjen toteuttamiseen tarvitaan **asianmukaista poliittista viitekehystä ja koulutoimen organisointia sekä tuen järjestämistä opettajille**, joilla on oltava myönteinen asenne inklusioon.

Tämä tarkoittaa sitä, että ...

... erityistä tukea tarvitsevien ja muiden syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden tarpeet tulee ottaa huomioon ja sisällyttää kaikkeen niin yleis- kuin erityisopetuksenkin arviointipolitiikkaan;

... kaikilla oppilailla, niin erityistä tukea tarvitsevilla kuin heidän koulutovereillaankin, on oikeus inklusiivisiin arviointimenettelyihin;

... kaikkien arviointimenettelyjen ja -tapojen tulee täydentää toisiaan ja tarjota tietoa toisilleen;

... arvioinnit tähtäävät monimuotoisuudesta 'iloitsemiseen' tunnistamalla ja kunnioittamalla kaikkien oppilaiden saavutuksia ja oppimistuloksia.

Inklusiivisten arviointimenettelyjen painopiste

Inklusiivisten arviointimenettelyjen tavoitteena on **parantaa**

kaikkien oppilaiden oppimista yleisopetuksen oppimisympäristöissä. Kaikkien inklusiivisten arviointimenettelyjen, -menetelmien ja -välineiden tulisi **tuottaa tietoa opetukselle ja oppimiselle sekä tukea opettajien työtä.**

Arviointien tulisi tähdätä **oppilaan tukemiseen** tarjoamalla **oivalluksia omasta oppimisesta** sekä kannustusta ja motivointia tulevaan oppimiseen.

Inklusiivisten arviointimenettelyjen edellytyksiä ...

... laaja arviointimenetelmävalikoima, jotta niin tiedolliset kuin taidolliset aihealueet tulisivat arvioituiksi kattavasti;

... arviointimenettelyt, jotka perustuvat yhteisiin käsitteisiin ja näkemyksiin arvionnista ja inklusiivisesta opetuksesta ja tuottavat tietoa opetuksesta ja oppimisesta, minkä lisäksi niillä voi olla myös muita tarkoituksia (esimerkiksi erityisen tuen tarpeen tunnistamisessa tai koulutusstandardien seurannassa);

... arviointimenetelmät, jotka sekä kertovat oppimistuloksista että tarjoavat samalla opettajille tietoa yksittäisten oppilaiden tai oppilasryhmien oppimisen kehittämistä varten;

... päätöksenteko, joka perustuu useista lähteistä kerättyyn tietoon osaamisesta tietyn aikavälin tietoina, jolloin saadaan 'lisäarvotietoa' oppilaan oppimis-prosessista ja kehityksestä – ei pelkkää läpileikkausta yhden hetken tilanteesta;

... arviointitietojen lisäksi tietoja oppilaan oppimisympäristöstä ja oppimiseen vaikuttavista kotiin tai ympäristöön liittyvistä tekijöistä;

... yksittäisen oppilaan osallistamista tukevien tekijöiden tarkastelu osana arviointia, jotta laajempia luokkajärjestelyjä, koulua ja tukea koskevien päätösten tekemistä varten saadaan lisätietoja;

... opettajien, oppilaiden, vanhempien, luokkatovereiden ja muiden asianosaisten mahdollisuus osallistua arviointiprosessiin arvioijina tai osallistujina.

Lisätietoa Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskuksesta on saatavana osoitteessa **www.european-agency.org**